

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
 ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ СТОМАТОЛОГІЇ ТА ЩЕЛЕПНО-
 ЛИЦЕВОЇ ХІРУРГІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК
 УКРАЇНИ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Директор інституту, проф. **С.А. ШНАЙДЕР**
 _____ 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

підготовки доктора філософії
 (назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

галузі знань «Охорона здоров'я»

спеціальність 221 – «Стоматологія»

спеціалізація «загальна стоматологія»

форма навчання очна/заочна
 (денна, вечірня, заочна (дистанційна), екстернат)

Нормативні дані:

Структура навчальної дисципліни	Рік навчання	Семестр	Кількість годин, кредитів				Види контролю
			Всього	Аудиторних		С Р А	
				Лекцій	Практичних занять (семінарських, лабораторних)		
Ортопедична стоматологія	1	1-2	72	2	6	64	Поточний, підсумковий контроль (іспит)
Терапевтична стоматологія	1	1-2	72	2	6	64	Поточний, підсумковий контроль (іспит)
Хірургічна стоматологія	1	1-2	72	2	6	64	Поточний, підсумковий контроль (іспит)

Стоматологія дитячого віку	1	1-2	72	2	6	64	Поточний, підсумковий контроль (іспит)
Ортодонтія	1	1-2	72	2	6	64	Поточний, підсумковий контроль (іспит)
Всього			360/ 12,0 кредита	10	30	320	

Робоча програма розроблена Державною установою «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії Національної академії медичних наук України»

Розробники програми:

заступник директора з наукової роботи д.біол.н., проф. А.П.Левицький
 завідувач консультативного поліклінічного відділення д.мед.н., проф. В.Я.Скиба,
 завідувач відділу епідеміології та профілактики основних стоматологічних захворювань,
 дитячої стоматології та ортодонтії д.мед.н., проф. О.В.Деньга
 головний науковий співробітник відділення вроджених незрощень обличчя хірургічного
 відділу д.мед.н., проф. А.Г. Гулюк
 завідувач відділення ортопедичної стоматології д.мед.н., проф. Лабунець В.А.

Програму обговорено на засіданні Проблемної комісії ДУ «ІСЦЛХ НАМН» від « 10 »
 січня 2017 р., Протокол за № 1

Голова комісії, д.біол.н., проф.

 А.П.Левицький

Програму затверджено на засіданні Вченої ради ДУ «ІСЦЛХ НАМН» від
 «16» січня 2017 р. Протокол № 1

Заступник голови Вченої ради ДУ «ІСЦЛХ НАМН», професор

 А.П.Левицький

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється в аспірантурі вищого навчального закладу за очною (денною, вечірньою) або заочною формою навчання (Постанова КМУ № 261 від 23.03.2016 року Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)). Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить чотири роки. Аспіранти користуються правами здобувачів вищої освіти, визначеними Законом України "Про вищу освіту".(від 01.07.2014 № 1556-VII)

Підготовка в аспірантурі передбачає виконання особою відповідної освітньо-наукової або наукової програми вищого навчального закладу за певною спеціальністю та проведення власного наукового дослідження. Невід'ємною складовою освітньо-наукової програми аспірантури є підготовка та публікація наукових статей.

Аспіранти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі.

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі здійснюється за освітньо-науковою програмою та навчальним планом, що затверджуються вченою радою вищого навчального закладу для кожної спеціальності.

Протягом строку навчання в аспірантурі аспірант зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, та захистити дисертацію.

Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури є основою для формування аспірантом індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи, які погоджуються з науковим керівником та затверджуються вченою радою вищого навчального закладу (наукової установи) протягом двох місяців з дня зарахування особи до аспірантури (ад'юнктури).

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань

або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

Навчальний план

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин, з них			Рік навчання	Вид контролю	
	Всього (годин/кредитів)	Аудиторних				
		Лекцій	Практичних занять			
Всього годин/Кредитів ECTS	360/12,0	10	30	320	1	
Ортопедична стоматологія в т.ч. імплантологія	72 год./ 2,4 кредитів ECTS	2	6	64	1	Іспит
Терапевтична стоматологія)	72 год./ 2,4 кредитів ECTS	2	6	64	1	Іспит
Хірургічна стоматологія	72 год./ 2,4 кредитів ECTS	2	6	64	1	Іспит
Стоматологія дитячого віку	72 год./ 2,4 кредитів ECTS	2	6	64	1	Іспит
Ортодонтія	72 год./ 2,4 кредитів ECTS	2	6	64	1	Іспит

Структура дисципліни

Ортопедична стоматологія

Тема	Лекції	Практ. заняття	СРА	Індивід. робота
Тема №1. Функціональна анатомія зубо-щелепної системи.	2	2	20	пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел
Тема №2. Ортопедичне лікування при дефектах зубів та зубних рядів		2	20	
Тема №3. Ортопедичні методи лікування захворювань зубо-щелепного апарату		2	20	
Іспит			4	
Всього годин:	2	6	64	

Терапевтична стоматологія

Тема	Лекції	Практ. заняття	СРА	Індивід. робота
Тема №1. Сучасні підходи до клінічних та лабораторних методів діагностики захворювань твердих тканин зубів, пародонту та СОПР	2	2	20	пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел
Тема №2. Інноваційні підходи у лікуванні основних стоматологічних захворювань		2	20	
Тема №3. Оцінка поширеності факторів ризику в розвитку основних стоматологічних захворювань та розробка профілактичних заходів з урахуванням сучасних стандартів		2	20	
Іспит			4	
Всього годин:	2	6	64	

Хірургічна стоматологія

Тема	Лекції	Практ. заняття	СРА	Індивід. робота
Тема №1. Загальне і місцеве знеболення щелепно-лищевої ділянки	2	2	20	пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел
Тема №2. Видалення зубів .		2	20	
Тема №3. Діагностика злоякісних новоутворень.		2	20	
Іспит			4	
Всього годин:	2	6	64	

Стоматологія дитячого віку

Тема	Лекції	Практ. заняття	СРА	Індивід. робота
Тема №1. Методи дослідження дітей із стоматологічними захворюваннями	2	2	20	пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел
Тема №2. Особливості ендодонтичного лікування з урахуванням сучасних матеріалів та технологій		2	20	
Тема №3. Психоемоційний статус у різні вікові періоди та підготовка дитини до дослідження та лікування		2	20	
Іспит			4	
Всього годин:	2	6	64	

Ортодонтія

Тема	Лекції	Практ. заняття	СРА	Індивід. робота
Тема №1. Еволюційний розвиток зубо-щелепного апарату людини	2	2	20	пошук, оброблення та аналіз інформації
Тема №2. Методи обстеження пацієнта з		2	20	
		2	20	

зубо-щелепними аномаліями				з різних джерел
Тема №3. Аномалії окремих зубів та зубних рядів				
Іспит			4	
Всього годин:	2	6	64	

2. Цілі та завдання вивчення дисципліни

Мета викладання стоматології передбачає здобуття та поглиблення комплексу знань, вмінь, навичок та інших компетенцій, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань з цієї дисципліни, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, що вирішує актуальне наукове завдання в педіатрії, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Основними **завданнями** вивчення стоматології є:

- Визначати нові наукові напрямки, теоретичні та практичні проблеми в стоматології;
- Оволодіти методами досліджування наукових напрямів; вивчити і оволодіти новітніми методами дослідження в стоматології;
- Оволодіти новітніми методами лікування в стоматології;
- Визначити аспекти клінічної патології щелепно-лицевої ділянки в залежності від етіологічних та патогенетичних факторів.
- Проводити аналіз типової та атипової клінічну картину найбільш поширених стоматологічних захворювань та їх ускладнень;
- Складати план обстеження хворого та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень найбільш поширених стоматологічних захворювань та їх ускладнень, прогнозування результатів обстеження;
- Проводити диференціальну діагностику, обґрунтовувати і формулювати діагноз найбільш поширених стоматологічних захворювань;
- Визначити тактику ведення хворих з органною патологією, яка має прояви в порожнині рота;
- Діагностувати та надавати медичну допомогу при невідкладних станах в стоматології;
- Проводити первинну і вторинну профілактику, реабілітацію і диспенсерізацію стоматологічних захворювань.

Кінцеві цілі дисципліни

знати:

- історію виникнення, розвитку та сучасний стан стоматологічної науки;
- етіологію, патогенез, класифікацію, клінічні прояви, сучасні стандарти діагностики, диференціальну діагностику, лікування, невідкладну допомогу, профілактику, прогноз при стоматологічних захворюваннях та їх ускладненнях;
- актуальні наукові завдання та проблеми стоматології.

вміти:

- Проводити стандартні методи обстеження стоматологічних хворих та вміти використовувати новітні технології дослідження у цих хворих;
- На базі проведених досліджень проводити диференційну діагностику та лікування стоматологічних захворювань, здійснювати окремі лабораторні та інструментальні дослідження самостійно в межах наукової роботи;
- Проводити патентно-інформаційний пошук з обраної наукової теми дослідження у вітчизняних та закордонних джерелах, наукометричних базах;
- Проводити аналіз сучасних даних, розробку і синтез нових ідей зі стоматології;
- Формулювати мету та наукові завдання з обраної наукової теми;

- Розробляти дизайн дослідження;
- Вибирати методи наукового дослідження, адекватні поставленим меті та завданням;
- Презентувати отримані дані у вигляді публікацій та доповідей на національному та міжнародному рівні;
- Впроваджувати досягнення науки і техніки у клінічну практику.

мати поняття щодо:

- застосування принципів доказової медицини у прийнятті діагностичних та терапевтичних рішень при стоматологічних захворюваннях;
- нових напрямків наукових досліджень зі стоматології;
- етики та методології наукового дослідження;
- сучасних підходів до міждисциплінарних наукових досліджень;
- особливостей методології педагогічного процесу в стоматології.

3. Зміст програми

Ортопедична стоматологія в т.ч. імплантологія

Конкретні цілі:

знати:

- ✓ методи обстеження пацієнтів;
- ✓ фактори оклюзії;
- ✓ показання до застосування та методика місцевого знеболення;
- ✓ показання до використання різних видів штучних коронок;
- ✓ показання до протезування мостоподібними протезами;
- ✓ клінічні та технологічні етапи виготовлення штучних коронок;
- ✓ клінічні та технологічні етапи виготовлення мостоподібних протезів;
- ✓ фактори, які забезпечують фіксацію незнімних конструкцій;
- ✓ показання до протезування різними видами часткових знімних протезів;
- ✓ конструктивні особливості різних видів часткових знімних протезів;
- ✓ фактори, які забезпечують фіксацію часткових знімних протезів;
- ✓ клінічні та технологічні етапи виготовлення часткових знімних протезів
- ✓ методи обстеження стоматологічного хворого з повною відсутністю зубів;
- ✓ методики отримання функціональних відбитків при повній відсутності зубів;
- ✓ етапи визначення та фіксації центрального співвідношення при повній відсутності зубів;
- ✓ класифікації переломів щелеп та механізм зміщення відломків при переломах щелеп;
- ✓ принципи організації стоматологічної допомоги при надзвичайних станах;
- ✓ види та об'єм ортопедичної допомоги щелепно-лицевим пораненим;
- ✓ знати загальну характеристику щелепно-лицевих апаратів та їх класифікацію;
- ✓ завдання щелепно-лицевої ортопедії в наданні медичної допомоги пацієнтам з дефектами та деформаціями щелеп та обличчя, що виникли після травм, операцій, та перенесених захворювань;
- ✓ методики виготовлення гнутих дротяних шин на верхню та нижню щелепи;
- ✓ етіологію, клініку, профілактику та лікування рубцевих контрактур;
- ✓ етіологічні чинники та принципи лікування переломів, що неправильно зрослися;
- ✓ методи ортопедичного лікування дефектів твердого та м'якого піднебіння;
- ✓ показання до виготовлення металокерамічних конструкцій;
- ✓ показання, склад цементів для постійної фіксації коронок;
- ✓ основні вимоги до сплавів металів та керамічних мас;
- ✓ механізм з'єднання фарфорової маси з металом;
- ✓ можливі помилки при виготовленні металокерамічних конструкцій, шляхи їх запобігання;
- ✓ методи лікування хворого з дефектами твердих тканин зубів;

- ✓ різні конструкції штифтових зубів;
- ✓ помилки та ускладнення незнімного протезування;
- ✓ основні синдроми в клініці ортопедичної стоматології та проводити, внутрішньосиндромну диференціальну діагностику при зміні міжальвеолярної висоти;
- ✓ етіологію, патогенез, клінічні прояви, та лікування зубощелепних деформацій;
- ✓ етіологію, патогенез, клініку та лікування надмірного стирання зубів;
- ✓ етіологічні і патогенетичні фактори захворювань пародонта;
- ✓ тактику лікування, реабілітації пацієнтів з патологією пародонта;
- ✓ заходи з профілактики захворювань (дисфункцій) СНЩС;
- ✓ послідовність обстеження пацієнтів при плануванні лікування з використанням імплантатів;

вміти:

- ✓ проводити обстеження стоматологічного хворого;
- ✓ застосовувати основні принципи асептики, антисептики, знеболювання;
- ✓ діагностувати невідкладні стани в клініці ортопедичної стоматології;
- ✓ надавати необхідну невідкладну допомогу в клініці ортопедичної стоматології;
- ✓ проводити обстеження хворих функціональними методами;
- ✓ виконувати припасування жорстких індивідуальних ложок на верхню та нижню щелепи;
- ✓ виконувати отримання функціональних відбитків;
- ✓ проводити гіпсування моделей в артикуляторі;
- ✓ проводити перевірку конструкції повних знімних протезів;
- ✓ накладати повні знімні протези;
- ✓ проводити корекцію повних знімних протезів;
- ✓ проводити клінічне обстеження пацієнтів з переломами щелеп;
- ✓ проводити диференціальну діагностику переломів щелеп різної локалізації;
- ✓ лікувати захворювання слизової оболонки порожнини рота, які виникають під впливом знімних протезів;
- ✓ накладати транспортні шини та проводити лігатурне зв'язування зубів;
- ✓ визначати об'єм ортопедичних заходів при лікуванні несправжніх суглобів;
- ✓ отримувати відбитки у хворих на мікростомію;
- ✓ володіти навичками препарування зубів під металокерамічні коронки;
- ✓ володіти різними методами ретракції ясенного краю;
- ✓ демонструвати отримання відбитків силіконовими масами;
- ✓ попереджати ускладнення після препарування зубів;
- ✓ виконувати фіксацію вінірів;
- ✓ демонструвати окремі клініко-технологічні етапи виготовлення штифтових конструкцій;
- ✓ демонструвати виготовлення суцільнолитої куксової вкладки;
- ✓ демонструвати окремі клініко-лабораторні етапи виготовлення мостоподібних протезів;
- ✓ виконувати фіксацію мостоподібних протезів;
- ✓ вибирати метод виготовлення тимчасової коронки в різних клінічних ситуаціях;
- ✓ препарувати зуб під штучну коронку (литу коронку, літу комбіновану та безметалеву коронку);
- ✓ проводити окремі клініко-технологічні етапи виготовлення бюгельного протезу з замковим кріпленням;
- ✓ обґрунтувати і формулювати синдромний діагноз;
- ✓ складати план обстеження хворого з надмірним стиранням зубів;
- ✓ виявляти різні клінічні варіанти супраконтактів зубів;
- ✓ виконувати вибіркоче зі шліфування зубів;
- ✓ проводити лікування та профілактику захворювань тканин пародонта;
- ✓ проводити окремі клініко-лабораторні етапи по виготовленню знімних та незнімних шин;
- ✓ проводити окремі клініко-лабораторні етапи по виготовленню безпосередніх протезів;
- ✓ проводити внутрішньосиндромну диференціальну діагностику при захворюваннях пародонта;
- ✓ обстежувати пацієнта при дисфункціях скронево-нижньощелепного суглоба;

- ✓ пояснювати результати клінічних та спеціальних (додаткових) методів досліджень СНЩС;
- ✓ проводити диференціальну діагностику, сформулювати попередній клінічний діагноз при захворюваннях СНЩС;
- ✓ показання та протипоказання для протезування на імплантатах;
- ✓ отримувати відбиток «відкритою ложкою».
- ✓ демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці ортопедичної стоматології.

Тема №1. Функціональна анатомія зубо-щелепної системи.

- Кістки лицьового черепа. Будова верхньої щелепи. Контрфорси. Їх види, функції. Кісткова основа твердого піднебіння. Будова нижньої щелепи. Траєкторії нижньої щелепи.
- Жувальні м'язи. М'язи, що піднімають нижню щелепу. М'язи, що опускають нижню щелепу. М'язи, що висувають нижню щелепу. М'язи язика і м'якого піднебіння. Кровообіг зубощелепного апарату. Лімфовідтік зубощелепного апарату. Іннервація зубощелепного апарату. Принципи нейром'язової регуляції зубощелепного апарату людини.
- Мімічні м'язи. Кровообіг зубощелепного апарату. Лімфовідтік зубощелепного апарату. Іннервація зубощелепного апарату.
- Анатомічна будова скронево-нижньощелепного суглобу. Основні елементи суглобу. Прикріплення капсули суглобу. Суглобові зв'язки. Кровообіг та іннервація суглобу. Рухи скронево-нижньощелепного суглобу.
- Анатомо-топографічні особливості будови коронкової та кореневої частини різних функціональних груп зубів. Анатомія оклюзійної поверхні зубів. Зубні ряди, фактори, що забезпечують цілісність та стійкість зубних рядів. Оклюзійна площа. Оклюзійні криві Уілсона та Шпее. Поняття про зубну, базальну, альвеолярну дуги. Зубні формули.
- Анатомічна і функціональна єдність тканин пародонта. Функції пародонта. Біомеханіка пародонта.
- Артикуляція. Оклюзія. Види оклюзії, їх характеристика та ознаки.
- Біомеханіка рухів нижньої щелепи. Фактори оклюзії.
- Фізіологічні та патологічні види прикусів. Їх характеристика та ознаки

Тема № 2. Ортопедичне лікування при дефектах зубів та зубних рядів

- функціональна анатомія жувальних м'язів. Синергізм та узгоджений антагонізм, стан відносного фізіологічного спокою жувальної мускулатури і його практичне значення. Рефлекторна регуляція роботи жувальних м'язів;
- функціональна анатомія СНЩС;
- анатомія тканин пародонту, будова зубоясеневого з'єднання. Резервна та залишкова потужність тканин пародонту. Фізіологічна та патологічна рухомість;

Тема №3. Ортопедичні методи лікування захворювань зубо-щелепного апарату

- ✓ біомеханіка, сучасна термінологія;
- ✓ фази жувальних рухів за Гізі, фактори оклюзії;
- ✓ рух нижньої щелепи в вертикальному напрямку. Термінальна шарнірна вісь, діаграма Поссет;

Терапевтична стоматологія

Конкретні цілі:

знати:

- ✓ методи обстеження пацієнтів;
- ✓ фактори оклюзії;

вміти:

- ✓ проводити обстеження стоматологічного хворого;
- ✓ застосовувати основні принципи асептики, антисептики, знеболювання;

Тема №1. Функціональна анатомія зубо-щелепної системи.

- Кістки лицьового черепа.
- Жувальні м'язи.

Тема №2. Ортопедичне лікування при дефектах зубів та зубних рядів

- функціональна
- анатомія

Тема №3. Ортопедичні методи лікування захворювань зубо-щелепного апарату

- ✓ біомеханіка
- ✓ фази
- ✓ рух

Хірургічна стоматологія

Конкретні цілі:

знати:

- основи деонтології та етики лікаря.
- основи організації стоматологічної допомоги населенню;
- перелік необхідного стоматологічного обладнання, інструментарію, матеріалів, медикаментів, та нормативи їх використання, будову, принципи роботи та особливості експлуатації стоматологічного обладнання, техніку безпеки;
- особливості роботи середнього та молодшого медперсоналу в стоматологічних закладах;
- принцип обстеження хворих, значення спеціальних та допоміжних методів дослідження, показання та протипоказання до їх призначення;
- симптоматику стоматологічних захворювань, їх діагностику та лікування;
- взаємозв'язок стоматологічної патології з патологією інших органів та систем;
- фармакодинаміку лікувальних засобів, які застосовуються в стоматології;
- показання до застосувань фізичних факторів у лікуванні основних стоматологічних захворювань;
- принципи діагностики, лікування і профілактики стоматологічних захворювань.
- необхідність госпіталізації та можливості лікування хворих вдома; питання взаємодії з СЕС щодо контролю за екологічними умовами, промисловими шкідливостями, вмістом фтору, хлору, йоду в питній воді та продуктах харчування;
- особливості надання медичної допомоги в надзвичайних ситуаціях;
- основи інтенсивної терапії та реанімації;

вміти:

- вміти провести клінічне обстеження хворого з основними хірургічними захворюваннями щелепно-лицевої ділянки (анамнез, огляд, пальпація, бімануальна пальпація та ін.).
- вміти поставити діагноз основних хірургічних стоматологічних захворювань щелепно-лицевої ділянки (періодонтит, періостит, остеомієліт, абсцес, флегмона, гайморит, прикореневі та фолікулярні кісти, переломи верхньої і нижньої щелепи, вроджені незарощення верхньої губи та піднебіння).
- вміти скласти план обстеження та лікування хворих з основними хірургічними стоматологічними захворюваннями щелепно-лицевої ділянки (періостит, періодонтит, остеомієліт, абсцес, флегмона, гайморит, прикореневі та фолікулярні кісти, переломи верхньої та нижньої щелепи, вроджені розщілини верхньої губи та піднебіння).
- вміти оцінювати клінічні аналізи крові та сечі.
- вміти читати рентгенограми щелепно-лицевої ділянки.

- вміти провести місцеве інфільтраційне та периферійне провідникове знеболення щелепно-лицевої ділянки.
- вміти провести операцію типового видалення зуба.
- вміти розітнути абсцес в щелепно-лицевій ділянці.

Діагностувати та надавати невідкладну допомогу при:

- непритомності;
- травматичному шоці;
- гострому судинному колапсі;
- гострій серцевій та дихальній недостатності;
- інсульті;
- алергічних реакціях (анафілактичний шок, набряк Квінке та ін.);
- гострому животі;
- епілептичних випадках;
- опіках та обмороженнях.
- зупинити зовнішню кровотечу;
- провести первинну обробку ран, перев'язати та тампонувати рани;
- зробити трахеотомію;
- здійснити передню та задню тампонаду носа;
- проводити непрямий масаж серця;
- проводити штучну вентиляцію легень шляхом дихання «рот в рот» та «рот в ніс»;
- промити шлунок;
- вжити спеціальних заходів при особливо загрозливих інфекціях, у радіаційних обставинах, надзвичайних ситуаціях;
- надавати невідкладну допомогу при гострому зубному болю, переломі та вивиху зубів, переломі верхньої та нижньої щелеп, вивиху скронево-нижньощелепного суглоба.

Тема №1. Загальне і місцеве знеболення щелепно-лицевої ділянки

- Шляхи проведення місцевого знеболення
- інгаляційні та неінгаляційні способи наркозу

Тема №2. Видалення зубів .

- Особливості і техніка оперативних втручань на обличчі та в порожнині рота
- Типове та атипичне видалення зубів

Тема №3. Діагностика злоякісних новоутворень.

- Онкологічна настороженість як система понять, знань і принципів організації протипухлинної служби.
- Роль сучасних методів обстеження в діагностиці пухлин.

Стоматологія дитячого віку

Конкретні цілі:

знати:

- ✓ методи обстеження пацієнтів;
- ✓ фактори оклюзії;

вміти:

- ✓ проводити обстеження стоматологічного хворого;
- ✓ застосовувати основні принципи асептики, антисептики, знеболювання;

Тема №1. Функціональна анатомія зубо-щелепної системи.

- Кістки лицьового черепа.
- Жувальні м'язи.

Тема № 2. Ортопедичне лікування при дефектах зубів та зубних рядів

- функціональна
- анатомія

Тема №3. Ортопедичні методи лікування захворювань зубо-щелепного апарату

- ✓ біомеханіка
- ✓ фази
- ✓ рух

Ортодонтія**Конкретні цілі:****знати:**

- ✓ методи обстеження пацієнтів;
- ✓ фактори оклюзії;

вміти:

- ✓ проводити обстеження стоматологічного хворого;
- ✓ застосовувати основні принципи асептики, антисептики, знеболювання;

Тема №1. Функціональна анатомія зубо-щелепної системи.

- Кістки лицьового черепа.
- Жувальні м'язи.

Тема № 2. Ортопедичне лікування при дефектах зубів та зубних рядів

- функціональна
- анатомія

Тема №3. Ортопедичні методи лікування захворювань зубо-щелепного апарату

- ✓ біомеханіка
- ✓ фази
- ✓ рух

✓ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ п/п	Тема	Кількість годин	Семестр
Ортопедична стоматологія			
1.	Філософія морфо функціональної єдності та біомеханіки зубощелепної системи.	2	1
Терапевтична стоматологія			
1.	Перспективи використання нано космічних матеріалів в стоматології	2	1
Хірургічна стоматологія			
1.	Етика та деонтологія імплантологічного лікування	2	1
Стоматологія дитячого віку			
1.	Психологічні аспекти та функціональні особливості на дитячому прийомі	2	2
Ортодонтія			
1.	Можливості використання комп'ютерних технологій та 3D моделювання в стоматології	2	2
Всього		10	

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ теми	Назва теми	Кількість годин	Семестр
Ортопедична стоматологія в т.ч. імплантологія			
1.		2	1
2.		2	1

3.		2	1
	Іспит		2
	Всього	6	
Терапевтична стоматологія			
1.		2	1
2.		2	1
3.		2	1
	Іспит		2
	Всього	6	
Хірургічна стоматологія			
1.	Загальне і місцеве знеболення щелепно-лицевої ділянки	2	1
2.	Видалення зубів .	2	1
3.	Діагностика злоякісних новоутворень.	2	2
	Іспит		2
	Всього	6	
Стоматологія дитячого віку			
1.		2	2
2.		2	2
3.		2	2
	Іспит		2
	Всього	6	
Ортодонтія			
1.		2	2
2.		2	2
3.		2	2
	Іспит		2
	Всього	6	
Всього		30	

ВИДИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ теми	Підготовка до практичних занять і підсумкового контролю	Кількість годин
Ортопедична стоматологія в т.ч. імплантологія		
1.	Підготовка до практичних занять - теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	30
2.	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:	
	1. Виготовлення	6
	2. Лінгвальна оклюзія..	6
	3. Виготовлення	6
	4. Вогнепальні	6
	5. Аддприд.	6
4.	Підготовка до іспиту	4
Всього		64
Терапевтична стоматологія		
1.	Підготовка до практичних занять - теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	30
2.	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:	
	1. Виготовлення	6
	2. Лінгвальна оклюзія..	6

	3. Виготовлення	6
	4. Вогнепальні	6
	5. Аддприд.	6
4.	Підготовка до іспиту	4
Всього		64
Хірургічна стоматологія		
1.	Підготовка до практичних занять - теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	30
2.	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:	
	1. Запальні захворювання щелепно-лищевої ділянки	6
	2. Доброякісні пухлини щелепно-лищевої ділянки	6
	3. Травматичні пошкодження щелепно-лищевої ділянки	6
	4. Захворювання скроне-нижньощелепних суглобів.	6
	Захворювання слинних залоз	6
4.	Підготовка до іспиту	4
Всього		64
Стоматологія дитячого віку		
1.	Підготовка до практичних занять - теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	30
2.	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:	
	1. Виготовлення	6
	2. Лінгвальна оклюзія..	6
	3. Виготовлення	6
	4. Вогнепальні	6
	5. Аддприд.	6
4.	Підготовка до іспиту	4
Всього		64
Ортодонтія		
1.	Підготовка до практичних занять - теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	30
2.	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:	
	1. Виготовлення	6
	2. Лінгвальна оклюзія..	6
	3. Виготовлення	6
	4. Вогнепальні	6
	5. Аддприд.	6
4.	Підготовка до іспиту	4
Всього		64
ВСЬОГО		320

4. Форми контролю

Поточний контроль – протягом освітньої програми моніторингу академічної успішності проводиться на основі даних з відомості про відвідування лекцій та практичних занять, виконання самостійної роботи, підсумкового контролю.

Форма підсумкового контролю – (тестові завдання, ситуаційні задачі, усний та письмовий контроль теоретичних знань, практична перевірка навичок та вмінь, програмований комп'ютерний контроль) обирається керівником курсу.

За умов успішного завершення курсу аспірант отримує сертифікат, у якому зазначено назву навчального курсу, відмітка про успішність навчання та кількість кредитів.

5. Перелік теоретичних питань до іспиту

Ортопедична стоматологія в т.ч. імплантологія

1. Обстеження пацієнтів в ортопедичній стоматології - етапи, основні та додаткові методи обстеження, медична документація
2. Етап суб'єктивного обстеження. Патологічні стани та загальносоматичні захворювання, які є факторами ризику на стоматологічному прийомі
3. Обстеження скронево-нижньощелепного суглобу (основні та додаткові методи)
4. Обстеження жувальних м'язів (основні та додаткові методи)
5. Обстеження слизової оболонки порожнини рота. Рухомість та піддатливість слизової оболонки. Класифікація за Суплі
6. Обстеження зубів та зубних рядів (основні та додаткові методи). Класифікації дефектів зубних рядів за Кенеді та Бетельманом
7. Обстеження тканин пародонта (основні та додаткові методи)
8. Рентгенологічні методи обстеження в ортопедичній стоматології
9. Методики запису рухів нижньої щелепи
10. Електроміографія

Терапевтична стоматологія)

1. Обстеження пацієнтів в ортопедичній стоматології - етапи, основні та додаткові методи обстеження, медична документація
2. Етап суб'єктивного обстеження. Патологічні стани та загальносоматичні захворювання, які є факторами ризику на стоматологічному прийомі
3. Обстеження скронево-нижньощелепного суглобу (основні та додаткові методи)
4. Обстеження жувальних м'язів (основні та додаткові методи)
5. Обстеження слизової оболонки порожнини рота. Рухомість та піддатливість слизової оболонки. Класифікація за Суплі
6. Обстеження зубів та зубних рядів (основні та додаткові методи). Класифікації дефектів зубних рядів за Кенеді та Бетельманом
7. Обстеження тканин пародонта (основні та додаткові методи)
8. Рентгенологічні методи обстеження в ортопедичній стоматології
9. Методики запису рухів нижньої щелепи
10. Електроміографія

Хірургічна стоматологія

1. Особливості обстеження пацієнтів з захворюваннями зубощелепної системи, пошкодженнями, запальними процесами, доброякісними, злоякісними та пузлинноподібними утвореннями - етапи, основні та додаткові методи обстеження, медична документація
2. Етап суб'єктивного обстеження. Патологічні стани та загальносоматичні захворювання, які є факторами ризику на стоматологічному прийомі
3. Об'єктивні методи дослідження із застосуванням сучасної діагностичної апаратури.
4. Обстеження органів і м'яких тканин порожнини рота. Обстеження слинних залоз і їх проток, скронево-нижньощелепних суглобів, функції рухових і чутливих нервів.
5. Рентгенологічні методи обстеження в хірургічній стоматології
6. Морфологічні методи дослідження: цитологічні, гістологічні.
7. Методи функціональної діагностики.

Стоматологія дитячого віку

1. Обстеження пацієнтів в ортопедичній стоматології - етапи, основні та додаткові методи обстеження, медична документація
2. Етап суб'єктивного обстеження. Патологічні стани та загальносоматичні захворювання, які є факторами ризику на стоматологічному прийомі
3. Обстеження скронево-нижньощелепного суглобу (основні та додаткові методи)
4. Обстеження жувальних м'язів (основні та додаткові методи)
5. Обстеження слизової оболонки порожнини рота. Рухомість та піддатливість слизової оболонки. Класифікація за Суплі
6. Обстеження зубів та зубних рядів (основні та додаткові методи). Класифікації дефектів зубних рядів за Кенеді та Бетельманом
7. Обстеження тканин пародонта (основні та додаткові методи)
8. Рентгенологічні методи обстеження в ортопедичній стоматології
9. Методики запису рухів нижньої щелепи
10. Електроміографія

Ортодонтія

1. Обстеження пацієнтів в ортопедичній стоматології - етапи, основні та додаткові методи обстеження, медична документація
2. Етап суб'єктивного обстеження. Патологічні стани та загальносоматичні захворювання, які є факторами ризику на стоматологічному прийомі
3. Обстеження скронево-нижньощелепного суглобу (основні та додаткові методи)
4. Обстеження жувальних м'язів (основні та додаткові методи)
5. Обстеження слизової оболонки порожнини рота. Рухомість та піддатливість слизової оболонки. Класифікація за Суплі
6. Обстеження зубів та зубних рядів (основні та додаткові методи). Класифікації дефектів зубних рядів за Кенеді та Бетельманом
7. Обстеження тканин пародонта (основні та додаткові методи)
8. Рентгенологічні методи обстеження в ортопедичній стоматології
9. Методики запису рухів нижньої щелепи
10. Електроміографія

6. Практичні навички

Ортопедична стоматологія

1. Провести обстеження пацієнта. Встановити попередній та остаточний діагноз на підставі даних обстеження (клінічних і лабораторних)
2. Запропонувати план ортопедичного лікування
3. Запропонувати план підготовки порожнини рота пацієнта до протезування
4. Оклюдограма
5. Отримати відбиток для виготовлення суцільнолитих незнімних конструкцій
6. Отримання відбитків для виготовлення штампованих і штамповано-паяних протезів
7. Зафіксувати центральну оклюзію при 1 групі дефектів за допомогою оклюзійних блоків
8. Визначення положення верхньої щелепи за допомогою лицьової дуги
9. Перенос моделей в артикулятор за допомогою лицьової дуги
10. Аналіз оклюзії на діагностичних моделях в артикуляторі

Терапевтична стоматологія

1. Провести обстеження пацієнта. Встановити попередній та остаточний діагноз на підставі даних обстеження (клінічних і лабораторних)
2. Запропонувати план ортопедичного лікування

3. Запропонувати план підготовки порожнини рота пацієнта до протезування
4. Оклюдограма
5. Отримати відбиток для виготовлення суцільнолитих незнімних конструкцій
6. Отримання відбитків для виготовлення штампованих і штамповано-паяних протезів
7. Зафіксувати центральну оклюзію при 1 групі дефектів за допомогою оклюзійних блоків
8. Визначення положення верхньої щелепи за допомогою лицьової дуги
9. Перенос моделей в артикулятор за допомогою лицьової дуги
10. Аналіз оклюзії на діагностичних моделях в артикуляторі

Хірургічна стоматологія

1. Провести обстеження пацієнта. Встановити попередній та остаточний діагноз на підставі даних обстеження (клінічних і лабораторних)
2. Запропонувати план хірургічного лікування
3. Провести місцеве інфільтраційне та периферичне провідникове знеболення
4. Видалити зуби та їх корені типовим і атиповим шляхом
5. Знати підходи і оволодіти методами розтину флегмон і абсцесів
6. Провести гайморотомію
7. Видалити доброякісні пухлини
8. Надати допомогу при травмах щелепно-лицьової ділянки
9. Надати невідкладну допомогу при непритомності, шоці, колапсі, асфіксії, алергічних станах.

Стоматологія дитячого віку

1. Провести обстеження пацієнта. Встановити попередній та остаточний діагноз на підставі даних обстеження (клінічних і лабораторних)
2. Запропонувати план ортопедичного лікування
3. Запропонувати план підготовки порожнини рота пацієнта до протезування
4. Оклюдограма
5. Отримати відбиток для виготовлення суцільнолитих незнімних конструкцій
6. Отримання відбитків для виготовлення штампованих і штамповано-паяних протезів
7. Зафіксувати центральну оклюзію при 1 групі дефектів за допомогою оклюзійних блоків
8. Визначення положення верхньої щелепи за допомогою лицьової дуги
9. Перенос моделей в артикулятор за допомогою лицьової дуги
10. Аналіз оклюзії на діагностичних моделях в артикуляторі

Ортодонтія

1. Провести обстеження пацієнта. Встановити попередній та остаточний діагноз на підставі даних обстеження (клінічних і лабораторних)
2. Запропонувати план ортопедичного лікування
3. Запропонувати план підготовки порожнини рота пацієнта до протезування
4. Оклюдограма
5. Отримати відбиток для виготовлення суцільнолитих незнімних конструкцій
6. Отримання відбитків для виготовлення штампованих і штамповано-паяних протезів
7. Зафіксувати центральну оклюзію при 1 групі дефектів за допомогою оклюзійних блоків
8. Визначення положення верхньої щелепи за допомогою лицьової дуги
9. Перенос моделей в артикулятор за допомогою лицьової дуги
10. Аналіз оклюзії на діагностичних моделях в артикуляторі

7. Перелік тем для індивідуальних завдань

- Розробка нових підходів до діагностики, лікування та профілактики стоматологічних захворювань у пацієнтів із порушеннями опорно-рухового апарату.
- Механізми впливу хвороботворних факторів на стоматологічний статус осіб із соматичною патологією, шляхи їх корекції та блокування.

- Обґрунтування методів профілактики та лікування пацієнтів із зубо-щелепними аномаліями в залежності від їх конституціонального типу та фізичного розвитку.
- Алгоритм хірургічного та консервативного лікування хворих, що мають косметичні дефекти тканин щелепно-лищевої ділянки, інволюційний птоз шкіри обличчя та шиї, больові синдроми обличчя та профілактики утворення патологічних рубцевозмінених тканин.
- Застосування матеріалів наповнених наночастками в стоматології.
- Відновлення стоматологічного здоров'я у пацієнтів з основними стоматологічними захворюваннями та їх реабілітація.
- Інтегративно-диференційоване обґрунтування вибору оптимальних методик оперативних втручань та обсягу лікувальних заходів при хірургічній патології щелепно-лищевої ділянки.
- Вплив стоматологічних конструкцій й матеріалів на протезне поле та адаптаційні властивості організму.

8. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Ортопедична стоматологія в т.ч. імплантологія

Основна література

1. Клемин В.А. Ортопедическая стоматология. Учебное пособие /В.А.Клемин, В.Е.Жданов. – К.: ВСИ «Медицина», 2010. -224с. Рекомендовано Министерством образования и науки Украины как учебное пособие для студентов высших медицинских учебных заведений IV уровня акредитации ГРИФ ЛИСТ № 1/11-10347 від 09.11.2010.
2. Макеєв В.Ф., Ступницький Р.М. Теоретичні основи ортопедичної стоматології (навчальний посібник). –Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2010, -394 с.
3. Неотложная помощь в стоматологии / В.А.Клемин, А.В.Павленко, В.Н.Арендариук и др. Под ред. В.А.Клемина. –Донецк: Издатель Заславский А.Ю., 2011. -144с.
4. Іщенко П.В., Кльомін В.А., Качалов Р.Х., Лихота А.М. Військова ортопедична стоматологія. – К.: ВСВ «Медицина». -2013. -312с.
5. Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Савчин В.Я. Протезування при повній втраті зубів. – Ужгород, 2013. ПРАТ видавництво «Закарпаття». – 222с.
6. Чулак Л.Д., Шутурмінський В.Г. Клінічні та лабораторні етапи виготовлення зубних протезів. Одеса. Одеський мед. університет, 2009р., 318с.

Додаткова література

7. Неспрядько В.П., Рожко М.М. Ортопедична стоматологія. Київ. Книга плюс, 2003.
8. Рожко М.М., Неспрядько В.П., Михайленко Т.Н. та ін. Зубопротезна техніка. – К.; Книга плюс, 2006. – 544 с.
9. Збірник алгоритмів практичних навичок і вмій до практично орієнтованого державного іспиту за спеціальністю 7.110106 «Стоматологія»: Навч. посібник / Л.Д.Чулак, К.М.Косенко, А.Г.Гулюк та ін.; За заг. ред. Л.Д.Чулака. – Одеса: Одес. Держ. Мед. Ун-т, 2004. – 264 с. – Рос. мова.
10. Фліс П.С., Банник Т.М. Техніка виготовлення знімних протезів.-К.: Медицина. – 2008. – 254.
11. Неспрядько В.П., Куц П.В. Дентальна імплантологія. Основи теорії та практики. – Харків: ВПП «Контракт», 2009. – 292.
12. Варава Г.М., Стрелковський К.М. Техніка виготовлення щелепно-лищевих протезів. - К., 1992.
13. Основы деонтологии в стоматологии. Пособие для студентов и врачей /Под ред. Г.П.Рузина. –Винница: Нова книга, 2008. -120с.
14. Маевски С.В. Стоматологическая гнатозиология. Нормы окклюзии и функции стоматологической системы /Маевски С.В. –Львов: ГалДент. – 2008. -144с.

15. Клемин В.А. Зубные коронки из полимерных материалов. – М.: МЕД пресс-информ, 2004. – 176с.
16. Морфофункциональная и клиническая оценка зубов с дефектами твердых тканей / В.А.Клемин, А.В.Борисенко, П.В.Ищенко. – М.: МЕД пресс-информ, 2003. – 111с.
17. Эстетические аспекты восстановительной стоматологии (монография) / В.Н.Шабанов, А.П.Педорец, О.В.Шабанов, В.А.Клемин. Элиста: ЗАОрНПП «Джингар», 2010. – 111с.
18. Біда В.І. Патологічне стирання твердих тканин зубів та основні принципи його лікування (Навчально-методичний посібник). – К.: ВАТ «Видавництво «Київська правда», 2002. – 96с.
19. Борисенко А.В., Неспрядько В.П. Композиционные пломбировочные и облицовочные материалы. Практическое пособие. – Киев, Книга плюс, 2002. – 221 с.
20. Гітлан Є.М., Кроть М.К. Посібник з бюгельного протезування. – К.: Здоров'я, 2001. – 140с.
21. Гумецький Р.А., Рожко М.М., Завадка О.Є., Скрипніков П.М. Ускладнення місцевої анестезії у щелепно-лицевій ділянці: Посібник у 3 т. – Львів: Івано-Франківськ: Полтава: Видавничий дім «Наутікус», 2002. – 231 с.
22. Збірник алгоритмів практичних навичок і вмій до практично орієнтованого державного іспиту за спеціальністю 7.110106 «Стоматологія»: Навч.посібник / Л.Д.Чулак, К.М.Косенко, А.Г.Гулюк та ін.; За заг. ред. Л.Д.Чулака. – Одеса: Одес. Держ. Мед. Ун-т, 2004. – 264 с. – Рос. мова.
23. Король М.Д., Коробейніков Л.С., Кіндій Д.Д., Ярковий В.В. Оджубейська О.Д. Тактика курації хворих у клініці ортопедичної стоматології. Полтава: Астрая, 2003 – 52 с.
24. Король М.Д., Коробейніков Л.С., Кіндій Д.Д., Ярковий В.В. Практикум з ортопедичної стоматології. Частина II. Полтава: ПП «Форміка», 2002. – 168 с.
25. Лебеденко И.Ю., Перегудов А.Б., Глебова Т.Э., Телескопические и замковые крепления зубных протезов. – Москва, 2005. – 336 с.
26. Шварц А.Д. Цельнолитые (бюгельные) протезы. – Москва, 2005. – 70 с.
27. Хоманн А., Хильшер в. Конструкции частичного зубного протеза. Науч.ред. узд. На русск.яз. проф.. В.Ф.Макеев. Пер. с нем. – Львов: ГалДент, 2002.- 192 с., 178 рис.
28. Аболмасов Н.Н. Избирательная пришлифовка зубов. – Смоленск, 2004. – 79 с.
29. Жулев Е.Н. Клиника, диагностика и ортопедическое лечение заболеваний пародонта. Н.Новгород. -2003. – 276 с.
30. Нідзельський М.Я. Механізми адаптації до стоматологічних протезів. – Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2003. – 116 с.
31. Окклюзия и клиническая практика / под ред. И. Клинеберга, Р.Джагера; Пер. с англ.; Под общ.ред. М.М.Антоника. – М.: МЕДпресс-информ, 2006. – 200с.
32. Бернар Туати, Пол Миара, Дэн Нэтэнсон. Эстетическая стоматология и керамические реставрации. Пер. с англ.. – М.: Издательский Дом «Высшее образование и Наука», 2004. – 448 с.
33. Криспин Б.Д., Хевлетт Е.Р., Джо Я.Х. Современная эстетическая стоматология. Практические основы. Пер. с англ.; Под ред. Т.Ф.Виноградова. – Изд-во «Квинтэссенция», 2003 – 303 с.
34. Біда В.І. Заміщення дефектів зубних рядів незнімними конструкціями зубних протезів. Лекція. – Київ, 2001. – 26с.
35. Зубное протезирование. Учебно-методическое пособие для иностранных студентов стоматологического факультета // Помайницкий В.Г., Фастовец Е.А. : Днепрпетровск, ОК «Друкар», 2004. – 60с.
36. Основы деонтологии в стоматологии. Пособие для студентов и врачей /Под ред. Г.П.Рузина. –Винница: Нова книга, 2008. -120с.
37. Маевски С.В. Стоматологическая гнатофизиология. Нормы окклюзии и функции стоматологической системы /Маевски С.В. –Львов: ГалДент. – 2008. -144с.

Терапевтична стоматологія

Основна література

1. Клемин В.А. Ортопедическая стоматология. Учебное пособие /В.А.Клемин, В.Е.Жданов. – К.: ВСИ «Медицина», 2010. -224с. Рекомендовано Министерством образования и науки Украины как учебное пособие для студентов высших медицинских учебных заведений IV уровня акредитации ГРИФ ЛИСТ № 1/11-10347 від 09.11.2010.
2. Макеев В.Ф., Ступницький Р.М. Теоретичні основи ортопедичної стоматології (навчальний посібник). –Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2010, -394 с.
3. Неотложная помощь в стоматологии / В.А.Клемин, А.В.Павленко, В.Н.Арендариук и др. Под ред. В.А.Клемина. –Донецк: Издатель Заславский А.Ю., 2011. -144с.

Додаткова література

4. Неспрядько В.П., Рожко М.М. Ортопедична стоматологія. Київ. Книга плюс, 2003.
5. Рожко М.М., Неспрядько В.П., Михайленко Т.Н. та ін. Зубопротезна техніка. – К.; Книга плюс, 2006. – 544 с.
6. Збірник алгоритмів практичних навичок і вмінь до практично орієнтованого державного іспиту за спеціальністю 7.110106 «Стоматологія»: Навч. посібник / Л.Д.Чулак, К.М.Косенко, А.Г.Гулюк та ін.; За заг. ред. Л.Д.Чулака. – Одеса: Одес. Держ. Мед. Ун-т, 2004. – 264 с. – Рос. мова.

Хірургічна стоматологія

Основна література

1. Тимофеев А.А. Челюстно-лицевая хирургия. – Киев, ВСИ «Медицина», - 2010, с.425.
2. Тимофеев А.А. Руководство по челюстно-лицевой хирургии и хирургической стоматологии в 3-х томах. – Киев, «Червона Рута – Турс», - 1999, - т.1,2, с.425, 560..
2. Тимофеев А.А. Руководство по челюстно-лицевой хирургии и хирургической стоматологии в 3-х томах. – Киев, «Червона Рута – Турс», - 2004, - с.1062.
3. Маланчук В.О. Хірургічна стоматологія і щелепно-лицева хірургія в 2-х томах, – Київ, «Логос». – 2011. – т.1.,2, с.635, 650.

Додаткова література

1. Клиника, диагностика, лечение и профилактика воспалительных заболеваний лица и шеи /под ред. Шаргородского А.Г. – М.: ГЭОТАР-МЕД, 2002. – 528 с.
2. Кравченко В.В., Лещенко И.Г. Диагностика и лечение гнойной стоматологической инфекции – Самара: ГП «Перспектива», 2003. – 248 с.
3. Одонтогенные воспалительные заболевания /под ред. Т.Г.Робустовой. – М.: Медицина, 2006. – 664 с.
4. Оперативная хирургия абсцессов и флегмон головы и шеи. В.И.Сергиенко, Н.Э.Петросян и др. - М.: ГЭОТАР-МЕД, Майкоп, «Качество», 2005. –207 с.
5. Проблемы безопасности местной анестезии в стоматологии / С.А.Рабинович, О.Н.Московец, М.В.Лукьянов – М.: ГОУ ВУНМЦ, 2004. – 48 с.
6. Кононенко Ю.Г., Рожко М.М., Рузін Г.П. Місцеве знеболення при амбулаторних стоматологічних втручаннях. – І.-Франківськ, 2006.- 295 с.
7. Гахва С.И. Методы обезболивания в стоматологии при сердечно-сосудистых заболеваниях /Н.Новгород: Изд-во НГМА, 2008. – 124 с.
8. Столяренко П.Ю. Местная анестезия в стоматологии. Выбор препаратов. Осложнения. Профилактика / П.Ю. Столяренко, И.М. Федяев, В.В. Кравченко. - Самара : ООО «Офорт»; СамГМУ, 2009. - 235 с.
9. Рузін Г.П., Бурих М.П. Основи технології операцій у хірургічній стоматології та щелепно-лицевій хірургії – Вінниця, - «Нова книга», - 2008. – 373 с.

10. Губайдуллина Е.Я., Цегельник Л.Н., и др. Практическое руководство по поликлиническому разделу хирургической стоматологии. – М.ООО «Медицинское информационное агентство», 2007. – 136 с.

11. Гулюк А.Г., Варжапетян С.Д. Дифференциальная диагностика и лечение ятрогенных гайморитов стоматогенного происхождения - Ереван, ВМВ Принт, 2014. – 253 с.

12. Неотложная помощь в стоматологии / В.А.Клемин, А.В.Павленко, В.Н.Арендариук и др. Под ред. В.А.Клемина. – Донецк: Издатель Заславский А.Ю., 2011. -144с.

13. Збірник алгоритмів практичних навичок і вмінь до практично орієнтованого державного іспиту за спеціальністю 7.110106 «Стоматологія»: Навч. посібник / Л.Д.Чулак, К.М.Косенко, А.Г.Гулюк та ін.; За заг. ред. Л.Д.Чулака. – Одеса: Одес. Держ. Мед. Ун-т, 2004. – 264 с. – Рос. мова.

Стоматологія дитячого віку

Основна література

1. Клемин В.А. Ортопедическая стоматология. Учебное пособие /В.А.Клемин, В.Е.Жданов. – К.: ВСИ «Медицина», 2010. -224с. Рекомендовано Министерством образования и науки Украины как учебное пособие для студентов высших медицинских учебных заведений IV уровня акредитации ГРИФ ЛИСТ № 1/11-10347 від 09.11.2010.
2. Макеев В.Ф., Ступницький Р.М. Теоретичні основи ортопедичної стоматології (навчальний посібник). –Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2010, -394 с.
3. Неотложная помощь в стоматологии / В.А.Клемин, А.В.Павленко, В.Н.Арендариук и др. Под ред. В.А.Клемина. –Донецк: Издатель Заславский А.Ю., 2011. -144с.

Додаткова література

4. Неспрядько В.П., Рожко М.М. Ортопедична стоматологія. Київ. Книга плюс, 2003.
5. Рожко М.М., Неспрядько В.П., Михайленко Т.Н. та ін. Зубопротезна техніка. – К.; Книга плюс, 2006. – 544 с.
6. Збірник алгоритмів практичних навичок і вмінь до практично орієнтованого державного іспиту за спеціальністю 7.110106 «Стоматологія»: Навч. посібник / Л.Д.Чулак, К.М.Косенко, А.Г.Гулюк та ін.; За заг. ред. Л.Д.Чулака. – Одеса: Одес. Держ. Мед. Ун-т, 2004. – 264 с. – Рос. мова.

Ортодонтія

Основна література

1. Клемин В.А. Ортопедическая стоматология. Учебное пособие /В.А.Клемин, В.Е.Жданов. – К.: ВСИ «Медицина», 2010. -224с. Рекомендовано Министерством образования и науки Украины как учебное пособие для студентов высших медицинских учебных заведений IV уровня акредитации ГРИФ ЛИСТ № 1/11-10347 від 09.11.2010.
2. Макеев В.Ф., Ступницький Р.М. Теоретичні основи ортопедичної стоматології (навчальний посібник). –Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2010, -394 с.
3. Неотложная помощь в стоматологии / В.А.Клемин, А.В.Павленко, В.Н.Арендариук и др. Под ред. В.А.Клемина. –Донецк: Издатель Заславский А.Ю., 2011. -144с.

Додаткова література

4. Неспрядько В.П., Рожко М.М. Ортопедична стоматологія. Київ. Книга плюс, 2003.
5. Рожко М.М., Неспрядько В.П., Михайленко Т.Н. та ін. Зубопротезна техніка. – К.; Книга плюс, 2006. – 544 с.
6. Збірник алгоритмів практичних навичок і вмінь до практично орієнтованого державного іспиту за спеціальністю 7.110106 «Стоматологія»: Навч. посібник / Л.Д.Чулак, К.М.Косенко, А.Г.Гулюк та ін.; За заг. ред. Л.Д.Чулака. – Одеса: Одес. Держ. Мед. Ун-т, 2004. – 264 с. – Рос. мова.